

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/73/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7211214474
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7211214474.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a členiek senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Gizely Majerčák v spore žalobcov 1. W.. C. P., L.. X.XX.XXXX S. X. I. P.T., L.. X.X.XXXX, M. J. T., Č. X, obaja zast. JUDr. Milanom Slobodníkom, advokátom, Advokátska kancelária, Košice, Štúrova 20, proti žalovanému Spoločenstvo vlastníkov bytov, Košice, Čingovská 9, IČO: 31 265 791, zast. JUDr. Miroslavom Verebom, advokátom, Advokátska kancelária, Košice, Šoltésovej 5, o zaplatenie 1.437,85 eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcov proti rozsudku 43C/75/2011-241 z 24.1.2019 v znení dopĺňacieho rozsudku 43C/75/2011-251 z 12.3.2019 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v znení dopĺňacieho rozsudku 43C/75/2011-251 z 12.3.2019.

Žalovanému p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom žalobu zamietol, žalovanému priznal proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a štátu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Dopĺňacím rozsudkom 43C/75/2011-251 z 12.3.2019 doplnil výrok rozsudku 43C/75/2019-241 z 24.1.2019 o výrok, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť znalcovi z odboru Energetika, odvetvia: Tepelná energetika, regulácia a riadenie sieťových odvetví, W.. C. Š.É., D. C. E. Č. B.. D. XX, P., znalečné vo výške 363,86 eur do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby zaviazal žalovaného zaplatiť im sumu vo výške 807,85 eur spolu s prísl. a náhradu trov konania. V žalobe uviedli, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. X/XX nachádzajúceho sa v bytovom dome v T., A.. Č. X, ktorého správu na základe zmluvy o spoločenstve vlastníkov bytov vykonáva žalovaný. Podľa predmetnej zmluvy sú žalobcovia povinní poukazovať mesačne preddavky úhrad spojených s prevádzkou bytu a domu. Reálne náklady za poskytované plnenia v príslušnom období zodpovedajúcom dobe 1 roka je žalovaný povinný vyúčtovať formou vyúčtovania nákladov na prevádzku bytu a to do 31.5. nasledujúceho roku. Žalovaný vyúčtoval náklady spojené s užívaním bytu žalobcov za rok 2008 vyúčtovaním nákladov na prevádzku bytu č. 4/19 za obdobie od 1.1.2008 do 31.12.2008, ktoré doručil v mesiaci máj 2009 a vyčíslil nedoplatok vo výške 359,58 eur. Žalobcovia listom zo dňa 12.6.2009 namietali vecnú nesprávnosť doručeného vyúčtovania a to v položke kúrenie dôvodiac nesprávnym systémom prerozdelenia nákladov za predmetnú položku medzi jednotlivých vlastníkov bytov, ktorý žalovaný uplatňuje. Žalobcami uplatnená reklamácia nebola zo strany žalovaného uznaná. Predmetnú sumu 359,58 eur žalobcovia uhradili žalovanému do 31.12.2009. Žalovaný vyúčtoval ďalej náklady

spojené s užívaním bytu žalobcov za rok 2009 a to za obdobie od 1.1.2009-31.12.2009, ktoré vyúčtovanie doručil v mesiaci máj 2010, ktorým vyčíslil nedoplatok vo výške 296,59 eur. Žalobcovia opätovne listom z 10.6.2010 namietali vecnú nesprávnosť doručeného vyúčtovania a to v položke kúrenie dôvodiac nesprávnym systémom prerozdelenia nákladov za predmetnú položku medzi jednotlivých vlastníkov bytov, ktorý žalovaný uplatňuje. Žalobcami uplatnená reklamácia nebola rovnako ako v predchádzajúcom prípade zo strany žalovaného uznaná. Žalobcovia žalovanému predmetnú sumu 296,59 eur uhradili 18.4.2011. Žalovaný pre výpočet nákladov za teplo pre jednotlivé byty používal v označených obdobiach systém výpočtu pozostávajúceho jednak zo základnej zložky podľa podielu celkovej plochy bytu, ale aj zo spotrebnej zložky podľa tzv. výpočtových jednotiek. Práve táto používaná spotrebná zložka spôsobujúce neobjektívnosť a teda nesprávnosť prerozdelenia nákladov za teplo medzi jednotlivé byty. Vykurovanie bytov v bytovom dome na ul. Č. Č.. X zabezpečené tzv. jednotrubkovým systémom vykurovania pri ktorom nie je možné zabezpečiť rovnakú vstupnú teplotu do vykurovacích telies jednotlivých bytov. Zvýhodnené sú tak najmä byty od 6 posch. smerom hore. Riešenie je možné len rekonštrukciou tohto jednotrubkového systému, čo napokon potvrdilo aj bytové hospodárstvo ako vtedajší správca bytového domu na ul. Č. Č.. X listom zo dňa 22.5.1991. Uvedenú skutočnosť napokon potvrdila aj sama predsedníčka spoločenstva vlastníkov bytov na pojednávaní konanom dňa 8.6.2009 na Okresnom súde Košice II. Spoločnosť Regena s.r.o. zabezpečujúca pre žalovaného meranie a rozúčtovanie za teplo v bytovom dome na ul. Č. Č.. X, ktorý spravuje žalovaný spracovala pre tohto v roku 2006 analýzu polohy jednotlivých bytov a na základe toho návrh korigujúcich koeficientov pre účely čo najobjektívnejšieho prerozdelenia nákladov na teplo medzi jednotlivé byty. Uvedené koeficienty neboli aplikované komplexne ale len čiastočne na schôdzi vlastníkov bytov bez znalosti tejto problematiky bez skúsenosti a odborných rád len na základe subjektívnych názorov. Ohľadom spornej otázky správnosti žalovaným uplatňovaného systému prerozdelenia nákladov za teplo v bytovom dome prebiehalo už od roku 2004 konanie na Okresnom súde Košice II sp. zn. 10C/77/2005, ktoré bolo ukončené rozsudkom a ktorý potvrdil argumentáciu žalobcov o neobjektívnom a teda vecne nesprávnom systéme prerozdelenia nákladov za dodávku tepla. V predmetnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný súdom pribratým znalcom, v ktorom tento odbornou analýzou aplikujúc relevantné právne a technické predpisy potvrdil ťažiskové argumenty a síce, že odporca reálne nedostal a nemohol v dotknutých obdobiach dostať teplo v takej hodnote, v akej mu bolo vyúčtované a teda položky vyúčtovania týkajúce sa nákladov za teplo boli stanovené v nesprávnej výške. Žalobcovia na uvedený problém žalovaného už niekoľko rokov nepretržite upozorňujú no žalovaný nie je prístupný žiadnemu konštruktívnemu riešeniu a uvedený nesprávny systém prerozdelenia nákladov za dodávku tepla pre jednotlivé byty stále aplikuje. Z hore uvedených skutočností vyplýva, že žalovaný sa neobjektívnym a vecne nesprávnym spôsobom výpočtu nákladov za dodávku tepla žalobcom na ich úrok bezdôvodne obohatil. Ďalej v žalobe uviedli, že na základe dostupných podkladov zistili priemernú výšku spotrebnej zložky nákladov za teplo (určovanú podľa výpočtových jednotiek) za rok 2008 v bytovom dome na ul. Č. Č.. X pre byty s rozlohou zhodnou s bytom žalobcov, ide o sumu približne 97,72 eur. Pripočítaním 30% z predmetnej sumy predstavuje spotrebná zložka nákladov za teplo u žalobcov sumu 127,04 eur. K tejto sume sa pripočítava suma základnej zložky nákladov za teplo (určenej podľa podielu celkovej plochy byty žalobcov), ktorá predstavuje 108,74 eur. spočítaním súm oboch zložiek predstavuje celková suma nákladov za teplo u žalobcov vo výške 235,78 eur. žalovaný však žalobcom vyúčtoval sumu vo výške 574,48 eur. Za posudzované obdobie rok 2008 teda žalovaný neoprávnené navýšil náklady žalobcov za teplo o sumu 335,70 eur, ktorá predstavuje bezdôvodne obohatenie za toto obdobie. Rovnakým spôsobom na základe dostupných podkladov zistili žalobcovia priemernú výšku spotrebnej zložky nákladov za teplo za rok 2009 v bytovom dome pre byty s rozlohou zhodnou s bytom žalobcov, ide o sumu približne 65,38 eur. Pripočítaním 30% z predmetnej sumy predstavuje spotrebná zložka nákladov za teplo u žalobcov sumu 84,99 eur. K tejto sume sa pripočítava suma základnej zložky nákladov za teplo, ktorá predstavuje 121,54 eur, spolu vo výške 206,53 eur. žalovaný však vyúčtoval sumu vo výške 678,68 eur. za posudzované obdobie roku 2009 teda žalovaný neoprávnené navýšil náklady žalobcov za teplo o sumu 472,15 eur, ktorá predstavuje bezdôvodne obohatenie za toto obdobie.

4. Právny zástupca žalobcov, písomným podaním 3.12.2012 žiadal pripustiť zmenu žaloby a to tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom v 1/ a 2/ rade sumu vo výške 1.437,85 eur s príslušenstvom pričom poukázal na tú skutočnosť, že žalovaný neobjektívnym a vecne nesprávnym spôsobom výpočtu nákladov za dodávku tepla žalobcom spôsobil škodu, ktorú vo vzťahu k obdobiu od 1.1.2010 do

31.12.2010 žalobcovia vyčísľujú sumou 450 eur a vo vzťahu k obdobiu od 1.1.2011-31.12.2011 sumou 180 eur. Okresný súd Košice II uznesením zo dňa 10.4.2014 č.k. 43C/75/2011 pripustil zmenu žaloby.

5. Žalovaný namietal svoju pasívnu legitímáciu v spore, že ako spoločenstvo sa nemohol obohatiť, keďže podľa bytového zákona ako subjekt s právnou subjektivitou vykonáva správu bytového domu ako nepriamy zástupca, t.j. vo svojom mene ale na účet vlastníkov bytov. Pokiaľ žalobcovia rozporujú v žalobe, že vychádzali z priemeru 6 bytov na prízemí, týmto bytom vlastníci bytov priradili koeficienty na zhromaždení vlastníkov bytov a preto vyúčtovanie týchto 6 bytov na 1 posch. je také, aké je. Pokiaľ žalobcovia neboli spokojní, mali napádať toto uznesenie v 15 dňovej lehote podľa bytového zákona a nie podávať takúto žalobu. Spoločenstvo nie je pasívne legitimované, žiadne peniaze nezobralo žalobcom a pokiaľ žalobcom nejaké peniaze chýbajú, tak jedine ostatní vlastníci bytov a potom mali byť žalovaní všetci, ktorí sa v tomto bytovom dome nachádzajú. Pri akejkoľvek výške bezdôvodného obohatenia zodpovednosťná schéma za bezdôvodné obohatenie nemôže dopadnúť na spoločenstvo vlastníkov bytov. Spoločenstvo vlastníkov bytov je právnická osoba, nevlastní žiadny majetok. V tomto smere akékoľvek rozhodnutie súdu je nevykonateľné voči spoločenstvu, lebo je to exekučne nevykonateľné, žalovaný nevlastní žiadny majetok. Spoločenstvo je len nepriamy zástupca všetkých vlastníkov bytov, koná vo vlastnom mene, ale na účet vlastníkov. Mali byť žalovaní všetci vlastníci. Žalobu žiadal zamietnuť.

6. Po vykonaní dokazovania a právnom posúdení veci, súd dospel k názoru, že žalobný nárok je neoprávnený. Konajúci súd sa stotožnil so stanoviskom žalovaného účastníka, ktorý namietal svoju vecnú pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého sporového súdneho konania. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Správna aktívna aj pasívna legitímácia je jedna zo základných podmienok úspechu žalobcu v sporom občianskoprávnom konaní. Vychádzajúc z § 14 ods. 1, 4 zákona č. 182/1993 Z.z. urobil záver, že žalovaný je právnickou osobou založenou podľa § 7 a nasl. zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktorá spravuje spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu, nebytové priestory, príslušenstvo a príľahlý pozemok vrátane ich údržby a obnovy. Spoločenstvo zabezpečuje plnenie spojené s užívaním bytov a nebytových priestorov v dome. Rozhodnutia spoločenstva sa prijímajú na zhromaždení vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Citujúc znenie § 7b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. poukázal na to, že osud úhrad vlastníkov fondu prevádzky a ostatného majetku je daný ust. § 7b ods. 4 druhá a tretia veta zák. č. 182/1993 Z.z. spoločenstvo je povinné finančné prostriedky vybrané od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo získané vlastnou činnosťou zhromažďovať len na účtoch v banke. Majiteľom účtu domu zriadeného spoločenstvom v banke sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome, spoločenstvo je príslušné disponovať s finančnými prostriedkami na účte domu a vykonávať k tomu účtu práva a povinnosti vkladateľa podľa osobitného zákona o ochrane vkladov. Poukázal na § 6 ods. 2 zák. č. 182/1993 Z.z. a uviedol, že spoločenstvo ako subjekt s právnou subjektivitou vykonáva správu bytového domu ako nepriamy zástupca všetkých vlastníkov bytov, teda vo vlastnom mene na účet vlastníkov. Spoločenstvo vystupuje vo vzťahu k tretím osobám vo vlastnom mene avšak právne úkony robí výlučne pre vlastníkov bytov teda je možné konštatovať, že medzi vlastními bytov a spoločenstvom sa ex lege vytvára vzťah príkazcu a príkazníka a teda faktická príkazná zmluva. Pri výkone správy bytového domu spoločenstvu ako príkazníkovi voči vlastníkom bytov ako príkazcov vznikajú pohľadávky a stávajú sa tak jedinou potencionálne exekvovateľnou majetkovou hodnotou spoločenstva. Ide však o pohľadávky voči jednotlivým vlastníkom bytov vznikajúce z titulu nepriameho zastúpenia pri právnych úkonoch týkajúcich sa správy bytového domu. Z titulu tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv či iných fondov a úhrad pohľadávky spoločenstvu voči vlastníkom bytov nevznikajú nakoľko tieto sú od počiatku určené uloženiu na bankovom účte vlastníkov bytov nie spoločenstva. Prevažná väčšina plnených záväzkov v spoločenstvách prebieha modalitou priamej participácie vlastníkov bytov na základe dispozície spoločenstva. Pohľadávky spoločenstva voči vlastníkom bytov teda bežne nevznikajú. Navyše žalovaný tvrdil, že s poukazom na vyššie uvedené, nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu na jeho strane, pretože žiadny majetok nevlastní a získané finančné prostriedky z titulu tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv sú od počiatku určené k uloženiu na bankovom účte vlastníkov

bytov. Spoločenstvo teda nemá likvidný majetok (ani hotovosť ani finančné prostriedky na bankových účtoch), nemôže nadobúdať nehnuteľnosti a nemôže nadobúdať byty a nebytové priestory. Rovnako nie sú majetkom spoločenstva ani hnutelné veci, ktorým zabezpečujú správu nakoľko tieto boli obstarané za finančné prostriedky patriace vlastníkom. Ich kúpa predstavuje len zmenu charakteru majetku z účtovného hľadiska ide len o presun aktív vlastníkov z finančných prostriedkov deponovaných na bankovom účte. Zdôraznil, že žalovaný nie je vlastníkom žiadneho bytu a teda sa nemohol na úkor žalobcov v 1/a 2/ rade bezdôvodne obohatiť a to už z vyššie uvedeného dôvodu t.j. zhromaždenie odsúhlasilo pridelenie zvýhodňujúcich koeficientov pre 6 bytov na 1 posch. a jeho rozhodnutie je potom záväzné ako pre orgány spoločenstva, tak aj pre všetkých vlastníkov bytov v bytovom dome. Súd ďalej poznamenal, že žalobcovia v žalobe namietali vecnú nesprávnosť doručeného vyúčtovania v položke kúrenie, dôvodiac nesprávnym systémom prerozdeľovania nákladov za predmetnú položku, ktorý nesprávny systém prerozdeľovania nákladov za dodávku tepla pre jednotlivé byty už trvá niekoľko rokov a u žalovaného sa domáhali neraz zvýhodňujúceho koeficientu pri rozúčtovaní tepla (byt žalobcov má 1 miestnosť orientovanú na sever, 1 na severozápad a takto orientovaných bytov je 26 v bytovom dome), ktorá skutočnosť vyplýva aj z reklamácií podávaných žalobcami u žalovaného. (napr. v spise čl. 88) Tento ich návrh bol predložený zo strany predsedu spoločenstva na rokovanie zhromaždenia vlastníkov bytov avšak zhromaždenie odsúhlasilo pridelenie zvýhodňujúcich koeficientov pre 6 bytov na 1 posch., pod ktorými sú nevykurované pivničné priestory. Táto skutočnosť vyplýva, z vyjadrenie žalovaného pre žalobcu (v spise čl. 89), že vlastníci bytov technické riešenie odstránenia jednotrubkového systému vykurovania v dome na zhromaždení 20.6.2011 jednomyseľne odmietli. Rovnako vlastníci bytov na zhromaždeniach vyjadrili nesúhlas s tým, aby bytom polohou orientovaným tak ako je byt aj žalobcov bol schválený zvýhodňujúci koeficient. Pričom o tom, ktorému bytu budú pridelené koeficienty rozhoduje zhromaždenie vlastníkov bytov, ktoré rozhodnutie je potom záväzné ako pre orgány spoločenstva tak aj pre všetkých vlastníkov bytov v bytovom dome. Žalovaný nie je zodpovedný za výsledok hlasovania, za prijatie uznesenia o pridelení zvýhodňujúcich koeficientov. Hlasovanie na schôdzi vlastníkov bytov o spôsobe pridelenia zvýhodňujúcich koeficientov, teda aj o spôsobe rozúčtovania tepla je autonómnym rozhodnutím vlastníkov bytov o spôsobe nakladania so svojim majetkom a ako také je prejavom ich vlastníckych práv. Spoločenstvo zabezpečuje výkon uznesení prijatých na schôdzi vlastníkov bytov, ale nezodpovedá za obsah takýchto platných rozhodnutí vlastníkov bytov. Pokiaľ žalobcovia s prijatým rozhodnutím o pridelení zvýhodňujúcich koeficientov na zhromaždení vlastníkov bytov nesúhlasili mali právo domáhať sa určenie neplatnosti na súde. V konaní bolo preukázané, že nositeľom hmotnoprávných povinností, ktorých splnení sa žalobcovia domáhajú, nie je žalovaný. Z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie, súd žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že úspešnému žalovanému patrí náhrada trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 C.s.p. O nároku štátu na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s čl. 4 a § 255 ods. 1 C.s.p. a o výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom.

7. Proti rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia a to v znení jeho dopĺňacieho rozsudku z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., t.j. že na základe vykonaných dôkazov dospel súd k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Nesúhlasili so záverom súdu o nedostatku pasívnej legitímácie na strane žalovaného, ktoré spochybňoval žalovaný už na začiatku konania. Poukázali, o.i. na to, že zdôraznili, že správne označené spoločenstvo ako žalovaného jednoznačne disponuje pasívnou vecnou legitímáciou, pretože práve tento subjekt nesie zodpovednosť za vecnú správnosť vyúčtovania nákladov za teplo a zo žiadnych ustanovení zákona o vlastníctve bytov nevyplýva, že by túto zodpovednosť mali niesť jednotliví vlastníci bytov. Citujúc čl. 17 Civilného sporového poriadku vytýkali súdu, že v súlade s označeným princípom bolo predmetom v spore prvoradou, resp. primárnou úlohou sudcu vyriešiť otázku potencionálnej pasívnej vecnej legitímácie žalovaného (spoločenstva) a o to viac, keď žalovaný svoju vecnú pasívnu legitímáciu spochybňoval už od začiatku konania a že konajúci sudca tak pristúpil až v predmetnom konaní vykonávaním vlastného meritórneho dokazovania, ktoré trvalo od podania žaloby až do vydania napadnutého rozsudku viac ako 7 rokov, v rámci ktorého nariadil zákonný sudca dokonca aj znalecké dokazovanie. Preto vytýkali žalobcovia súdu porušenie princípu hospodárnosti konania a že rozsudok bol zjavne nesprávny a porušujúci ich základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1

Ústavy SR. Citujúc znenie § 7b ods. 1 zákona o vlastníctve bytov poukázali na to, že spoločenstvo rozhoduje o rozúčtovaní nákladov na správu domu a uhrádza plnenia na jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak to nevyklučuje osobitný predpis, že spoločenstvo môže vo vlastnom mene vymáhať plnenie povinnosti vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa tohto zákona. Zdôraznili, že zákonodarca okrem oprávnenia spoločenstva konať voči tretím osobám upravil aj legitímáciu spoločenstva konať vo vnútorných právnych vzťahoch voči jednotlivým vlastníkom bytov a nebytových priestorov, že konkrétne ide o právo rozhodovať o rozúčtovaní nákladov na správu domu a uhrádzať plnenie jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome (teda oprávnenie rozhodnúť o rozúčtovaní nákladov na jednotlivých vlastníkov) a v druhom rade o právo vo vlastnom mene vymáhať povinnosti vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, že z citovaného ustanovenia tak jasne vyplýva aktívna legitímácia spoločenstva na vymáhanie akýchkoľvek pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa domov, spoločných častí a spoločných zariadení domu a príslušenstva v súdnom konaní. V takomto prípade vystupuje aj v súdnom konaní spoločenstvo ako žalobca vo vlastnom mene, pričom koná na účet vlastníkov a že rovnako to platí aj v opačnom garde a síce v prípade, keď rozhodne tretia osoba (napr. zmluvný dodávateľ) alebo v rámci vnútorného vzťahu vlastníka, ktorý nepovažuje vo svojom prípade rozúčtovanie nákladov na prevádzku jeho bytu (prípadne nebytového priestoru) za vecne správne uplatňovať ochranu svojich práv súdnou cestou, že pasívne vecne legitimovaný je v danom prípade spoločenstvo, ktoré hospodári s úhradami od vlastníkov bytov a nebytových priestorov a nesie zodpovednosť za správnosť vyúčtovania voči každému jednému vlastníkovi bytu, či nebytového priestoru, pretože to vyplýva z jeho postavenia a funkcie zakotvenej v citovaných ustanoveniach zákonov o vlastníctve bytov. Ďalej poukázali na predchádzajúce konanie okresného súdu 10C/77/2005, v ktorom žalobu týkajúcu sa pohľadávky zo správy domu podalo voči žalobcovi spoločenstvo v postavení žalobcu, pričom v danom konaní nebola jeho vecná legitímácia nijako spochybnená a súdom nebolo konštatované, že spoločenstvo nie je aktívne vecne legitimované na podanie žaloby voči jednotlivému vlastníkovi bytu a že by žalobu mali podať všetci ostatní vlastníci bytov v bytovom dome. Ďalej odkázali na aktuálnu právnu úpravu, novelizáciu zákona o vlastníctve bytov vykonanú zák. č. 283/2018 Z.z., ktorá rozšírila ust. § 9 zákona o vlastníctve bytov a spresnila text zákona a výslovne (*expresis verbis*) prezentuje aktívnu a pasívnu legitímáciu spoločenstva, a to v § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov, podľa ktorého spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupuje a koná na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci. Ide teda o jasne formulované ustanovenia zákona, ktoré explicitne potvrdzuje vecnú legitímáciu tak aktívnu, ako aj pasívnu spoločenstva, ktorú bolo možné vyvodiť správnou interpretáciou relevantných ustanovení zákona o vlastníctve bytov aj pred zakotvením označenej novely. Odvolaním napadli aj výrok o trovách konania a poukázali na to, že trovy konania v prevažnom rozsahu a rovnako trovy znaleckého dokazovania boli zavinené neefektívnym postupom zákonného sudcu nerešpektujúceho princíp procesnej ekonomie, ktoré rozhodnutie považujú za prejav svojvôle, nespravodlivosti a nelogickosti a zjavne je nesprávne. V opatrnosti poznamenali, že argumentácia súdu o pridelení zvýhodňujúcich koeficientov a o výsledkoch hlasovania zhromaždenia vlastníkov je celkom irelevantná, nepokrývajúca predmet žaloby, keďže predmetom žaloby, ktorú adresovali súdu, nie je otázka správnosti pridelenia zvýhodňujúcich koeficientov ani otázka výsledku hlasovania zhromaždenia vlastníkov a otázka posúdenia vecnej správnosti vyúčtovania nákladov žalobcov za teplo v obdobiach rokov 2008 až 2010. Navrhli rozsudok zmeniť, podanej žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat' žalovaného nahradiť im trovy konania vrátane trov odvolacieho konania.

9. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že pokiaľ žalobcovia v bode 2. odvolania citujú rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici v spojitosti s rozhodnutiami českých súdnych autorít, tak v zmysle čl. 2 ods. 2 C.s.p. tieto rozhodnutia sú irelevantné, pretože zaväzujúce sú iba rozhodnutia najvyšších súdnych autorít v rámci SR (Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR). V bode 2. odvolania následne žalobcovia tvrdošijne opakujú svoju argumentáciu prezentovanú pred vyhlásením napádaného rozsudku, t.j. že žalovaný ako spoločenstvo má pasívnu vecnú legitímáciu, čo však v kontexte celého zákona o vlastníctve bytov je zjavne vylúčené. Spoločenstvo ako subjekt s právnou subjektivitou vykonáva správu bytového domu ako nepriamy zástupca všetkých vlastníkov bytov, t.j. vo vlastnom mene, ale na účet vlastníkov. Spoločenstvo vystupuje vo vzťahu k tretím osobám vo vlastnom mene, avšak právne úkony robí výlučne pre vlastníkov bytov. Ak aj v bode 6. odvolania žalobcovia argumentujú, že spoločenstvo môže vo vlastnom mene vymáhať plnenie povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa tohto zákona, tak to zodpovedá hore uvedenému - je nepriamym zástupcom a vymožené plnenia idú na účet vlastníkov. V bode 9. a 10. odvolania žalobcovia poukázali na ostatnú novelu zákona č.

182/1993 Z.z. vykonanú zákonom č. 238/2018 Z.z. a z tejto zmeny vyvodzujú, že spoločenstvo má ako aktívnu, tak aj pasívnu vecnú legitímáciu v konaní pred súdom. Napriek tomu, že novelizované znenie § 9 ods. 7 cit. zákona žalobcovia priamo v odvolaní citujú, tak toto znenie nesprávne vykladajú. Z ust. § 9 ods. 7 druhá veta cit. zákona je s použitím gramatického výkladu zjavné, že spoločenstvo je zástupcom vlastníkov bytov zo zákona, t.j. žalobcom, resp. žalovaným v súdnom spore musia byť všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome a spoločenstvo ich zo zákona zastupuje v konaní pred súdom, či iným orgánom bez toho, aby sa musela predkladať plná moc. Uvedenou novelou zákonodarca iba precizoval dovtedajší stav, keď aj pred účinnosťou označenej novely sporovou stranou museli byť všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome. K ostatným bodom odvolania, ktoré smerujú voči zákonnému sudcovi, sa žalovaný nevyjadroval a dlhšie trvanie sporu žalovaný akceptoval vzhľadom na dlhšie trvajúcu a opakujúcu sa práceneschopnosť zákonného sudcu. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

10. Žalobcovia k vyjadreniu žalovaného zotrvali na svojom odvolacom návrhu a na skutočnostiach uvádzaných v odvolaní. Poukázali pritom na princíp právnej istoty ako imanentnej súčasť právneho štátu.

11. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) prejednal odvolanie žalobcov v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok v znení dopĺňacieho rozsudku potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., lebo súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu, odvolací sa v celom rozsahu z jeho dôvodmi stotožňuje, na ktoré aj v celom rozsahu odkazuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie žalobcami, v ktorom v podstate opakujú dôvody uvádzané už pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd riadne a presvedčivo vysporiadal.

12. Žalobcovia v odvolaní uplatnili odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p., t.j. že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Ani jeden z vyššie uvedených odvolacích dôvodov nie je daný.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade, a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 C.s.p.

15. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 C.s.p.

16. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany

sporu podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú strany sporu na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

17. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

18. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný - Spoločenstvo vlastníkov bytov nie je v spore pasívne legitimovaný, že sa nemohol na úkor žalobcov bezdôvodne obohatiť, vychádzajúc zo znenia prísl. ust. zákona č. 182/1993 Z.z.

19. Odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na správne dôvody uvedené v rozsudku súdu prvej inštancie, že podľa cit. zákona spoločenstvo vlastníkov bytov ako subjekt s právnou subjektivitou vykonáva správu bytového domu ako nepriamy zástupca, to znamená vo svojom mene, ale na účet vlastníkov bytov, že spoločenstvo ako subjekt nie je pasívne legitimovaný kvôli tomu, že žiadne peniaze žalobcom nezobralo a pokiaľ nejaké financie žalobcom chýbajú, tak jedine ostatní vlastníci bytov by mali byť žalovaní všetci, ktorí sa v tomto bytovom dome nachádzajú, že spoločenstvo ako právnická osoba nevlastní žiaden majetok. Je potrebné prisvedčiť žalovanému, že navrhované rozhodnutie žalobcami by bolo aj nevykonateľné voči spoločenstvu, lebo by bolo exekučne nevykonateľné, keďže žalovaný nevlastní žiaden majetok a spoločenstvo je nepriamym zástupcom všetkých vlastníkov bytov, ktoré koná vo vlastnom mene, ale na účet vlastníkov a že žalovaní mali byť všetci vlastníci bytov. Súd vyvodil správne závery, že medzi vlastními bytov a spoločenstvom sa ex lege vytvára vzťah príkazcu a príkazníka a teda že faktická príkazná zmluva pri výkone správy bytového domu spoločenstvo ako príkazníkovi voči vlastníkom bytov ako príkazcov vznikajú pohľadávky a stávajú sa tak jedinou potencionalne exekvovateľnou majetkovou hodnotou spoločenstva, že ide však o pohľadávky voči jednotlivým vlastníkom bytov vznikajúceho z titulu nepriameho zastúpenia pri právnych úkonoch týkajúcich sa správy bytového domu, že z titulu tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv či iných fondov a úhrad pohľadávky spoločenstva voči vlastníkom bytu nevznikajú, nakoľko tieto sú od počiatku určené na vloženie na bankový účet vlastníkov bytov, nie spoločenstva a prevažná väčšina plnených záväzkov v spoločenstvách prebieha modalitou priamej participácie vlastníkov bytov na základe dispozície spoločenstva a že pohľadávky spoločenstva voči vlastníkom bytov teda bežne nevznikajú. Spoločenstvo teda nemá likvidný majetok (ani hotovosť, ani finančné prostriedky na bankových účtoch) a nemôže nadobúdať nehnuteľnosti a nemôže nadobúdať byty a nebytové priestory a rovnako nie sú majetkom spoločenstva ani hnuťelné veci, ktorým zabezpečujú správu, nakoľko tieto boli obstarané za finančné prostriedky patriace vlastníkom. Ich kúpa teda predstavuje len zmenu charakteru majetku z účtovného hľadiska ide len o presun aktív vlastníkov z finančných prostriedkov deponovaných na bankovom účte.

20. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu, že osud úhrad vlastníkov fondu prevádzky a ostatného majetku je daný ust. § 7b ods. 4 druhá a tretia veta zák. č. 182/1993 Z.z., podľa ktorého spoločenstvo je povinné finančné prostriedky vybrané od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo získané vlastnou činnosťou zhromažďovať len na účtoch v banke a že majiteľom účtu domu zriadeného spoločenstvom v banke sú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome a spoločenstvo je príslušné disponovať s finančnými prostriedkami na účte domu a vykonávať k tomu účtu práva a povinnosti vkladateľa podľa osobitného zákona o ochrane vkladov.

21. K správnym dôvodom uvedeným v rozsudku súdu prvej inštancie je potrebné dodať, že žalobcovia si uplatňujú nárok voči žalovanému z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré plnenie mal žalovaný prijať od žalobcov bez právneho dôvodu. Aj keď súd v prejednávanej veci a v odôvodnení rozsudku neuviedol ust. § 451 Obč. zák. a nasl. o bezdôvodnom obohatení, v podstate ho však v

prejednávanej veci aplikoval. Urobil správny záver, že nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného, pretože žiadny majetok nevlastní a získané finančné prostriedky z titulu tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv sú od počiatku určené k uloženiu na bankovom účte vlastníkov bytov. Keďže spoločenstvo nemôže nadobúdať nehnuteľnosti a nemôže nadobúdať byty a nebytové priestory ani hotovosť ani finančné prostriedky na bankových účtoch, nie je možné, aby na jeho strane došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktorý následne bol povinný žalobcom vydať.

22. Podľa § 451 Obč. zák. kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

23. Žalobcovia v prejednávanej veci tvrdia, že sa bezdôvodne obohatil žalovaný - Spoločenstvo vlastníkov bytov a v dôsledku tohto tvrdenia aby v zmysle cit. § 451 Obč. zák. žalovaný mal aj povinnosť bezdôvodné obohatenie vydať. Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia je vznik majetkového prospechu u obohateného. V prejednávanej veci nebol splnený základný predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktorý v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. je subjektom s právnou subjektivitou, ktorý vykonáva správu bytového domu a je nepriamym zástupcom všetkých vlastníkov, teda vystupuje vo vlastnom mene a koná na účet vlastníkov. Už aj z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny, keďže na strane žalovaného nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, a nemôže byť zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcom, lebo sa na ich úkor neobohatil.

24. Rozsudok bol potvrdený aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny, keďže žalovaný bol v konaní úspešný a žalobcovia nemali v konaní úspech.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalovanému bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v celom rozsahu, keďže žalobcovia boli v odvolacom konaní neúspešní.

26. Výsledok hlasovania - pomer hlasov : 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).